

COSTERSTRAAT 24

Algemeen

Costerstraat 24, gelegen op de hoek met de Emmastraat is een royaal herenhuis van twee bouwlagen onder een kap, opgetrokken in 1938 naar een ontwerp van de gerenommeerde architect Jos. Bedaux uit Goirle in Delftse School stijl. Daarbij zijn ontleningen te vinden aan de Hollandse renaissance (o.a. wat betreft de in- en uitgezwenkte topgevels en wat betreft de rondboogdeuren) In hetzelfde jaar werd een pand met vergelijkbare karakteristieken opgetrokken aan de Heuvelstraat in Tilburg, eveneens naar ontwerp van Bedaux (zie Bouwkundig Weekblad, 1938, blz. 393-394.)

De opdrachtgeefster van het pand Costerstraat 24 was de oogarts mej. A.C.M. van Beek, die in 1903 in Dordrecht geboren was en in 1933 in Alkmaar was komen wonen..

Beschrijving

Indeling

Het huis Costerstraat kreeg een ongebruikelijke indeling. Dat hangt samen met het feit dat het aanvankelijk niet bedoeld was als een gewoon woonhuis, maar als een woonhuis met op de begane grond een artsenpraktijkruimte.

Aan de zuidzijde -de voorkant- waren op de begane grond de representatieve vertrekken gepland, waaronder de ruime entree-hal rechts en een grote woonkamer links. Aan de noordzijde -de achterkant- lagen de werkruimtes: links de grote onderzoekkamer, rechts de wachtkamer. Tussen beide vertrekken in kwam een smalle gang die leidde naar de achteruitbouw met de keuken.

Op de verdieping kwamen links twee grote slaapkamers en rechts twee kleine.

Aan de achterzijde werd tussen de slaapkamers een smalle badkamer geprojecteerd.

Gevels (algemeen)

De gevels van Costerstraat 24 zijn opgetrokken uit gevlamde rode baksteen (handvormsteen), gemetseld in kruisverband met witte voegen.

Opmerkelijk is de toepassing van houten ramen zonder kozijnen. Bedaux, zelf afkomstig uit het zuiden, koos in deze jaren uit esthetische overwegingen regelmatig voor dit traditionele zuidnederlandse venstertype.

Vorgevel (zuidgevel)

De voordeur van Costerstraat 24 bevindt zich rechts in de vorgevel. Het is een getoogde deur, bestaande uit een onderdeur en een bovendeur. Beide zijn opgeklampte deuren, met aan de voorzijde vier brede verticale planken. De deur heeft een eenvoudige houten voordeuromlijsting, voorzien van grote sierlijke ijzeren krulconsoles. Deze dragen slanke consoles, waarop een ver naar vorenstekende luifel rust.

Links van de deur bevinden zich twee betrekkelijk smalle vensters, voorzien van roedenverdeling en kleine ruitjes. Op de verdieping bevinden zich drie van dergelijke vensters.

De vorgevel wordt horizontaal beëindigd. De dakschilden steken ver over de gevel heen. Langs de onderkant kwam een zinken mastgoot te lopen, die rust op stalen gootbeugels.

In het midden wordt de goot onderbroken door een topgevel met in- en uitgezwenkte zijkanten. Het bovendeel (ingezwenkt) is afgewerkt met een rand van natuursteen, het onderdeel (uitgezwenkt) met een omgaande anderhalfsteens bakstenen laag. De topgevel wordt bekroond met een natuurstenen segmentboogfronton waarop een bol van hetzelfde materiaal. Deze bol wordt bekroond door een gedraaide spits.

Zijgevel (oostgevel)

De zijgevel (oostgevel) bevat op de begane grond in het midden een entree. Deze gaf destijds rechtstreeks toegang tot de praktijkruimtes. Ook hier, net als in de voorgevel, een getoogde deur. Het is een opgeklampte deur (voorzien van verticale planken). Er is echter geen sprake van een onder- en bovendeur, wel van een klein ruitje. De deur wordt is voorzien van een eenvoudige houten voordeuromlijsting. Het geheel wordt bekroond door een "mini-luifel" van hout op korte houten consoles.

Er werd gekozen voor een smal type venster met roedenverdeling. Op de begane grond zijn de vensters vijf ruitjes hoog (links van de entree) of vier ruitjes hoog (rechts van de entree), op de verdieping zijn zij drie ruitjes hoog, op de zolder slechts twee. Opvallend is de vrije plaatsing van de verschillende vensters. Daarbij staan sommige vensters geheel op zich zelf, andere zijn gegroepeerd tot groepjes van drie of twee.

Bovendien zijn er twee ronde vensters met roeden verdeling, een vlak boven de entree, een in de topgevel.

De topgevel heeft in- en uitgezwenkte zijkanten. Deze zijn afgewerkt met een anderhalfsteens bakstenen laag.

Dak

Het pand Costerstraat 24 heeft een zadeldak. Bijzonder is dat de dakvoet enigszins is opgelicht. De dakschilden zijn voorzien van rode oudhollandse pannen.

Op de uiteinden bevinden zich twee monumentale hoekschoorstenen.

Tuinhek

De voortuin werd voorzien van een laag bakstenen muurtje met gemetselde ezelsrugafdekking, voor die tijd een modern type erfafscheiding.

Garage

Het huis heeft van begin af aan een garage gehad, die tegen de keuken was aangebouwd. De muren werden in dezelfde rode baksteen opgetrokken als de rest van het pand. De overgang van de lage garage naar het hoge huis wordt gevormd door een driehoekig muurvlak, afgewerkt met een reeks "boerenvlechtingen". Er is een brede dubbele getoogde deur, deze is opgeklampt en voorzien van brede verticale planken.

Motivering

Het pand Costerstraat 24, ontworpen in 1938, is een goed voorbeeld van een royaal herenhuis met aangebouwde garage in Delftse School stijl.

Het pand is tevens van belang als een voorbeeld van de bekende architect Jos. Bedaux uit Goirle. Bovendien is dit pand van belang als markering van de hoek Emmastraat-Costerstraat.

Carla Rogge,

Afdeling Monumentenzorg en Archeologie Alkmaar, 8 maart 1999.